

Tiltak for barn som pårørende - delprosedyre - SSHF

Side 1 av 2

Dokument ID:

I.3.15-4

Godkjent dato:

27.03.2017

Gyldig til:

27.03.2019

Revisjon:

3.01

Generelle fagprosedyrer\Barn som pårørende

1. Omfang og hensikt

Gjelder når

- det er usikkerhet om barns trygghet, liv og helse
- barna har behov for informasjon, støtte og oppfølging
- tiltak skal iverksettes av helseforetaket

Bidra til

- at barna får hjelp tidlig
- trygghet og forutsigbarhet for barna
- mestring av foreldrerollen
- medvirkning og mestring for barna

2. Fremgangsmåte (1 § 10a, og § 25, tredje ledd; 2)

Ved usikkerhet om barns trygghet, liv og helse:

- Sørg for at barna har forsvarlig tilsyn av voksne
- Varsle barnas nære omsorgspersoner (familie, nettverk, barnehage/skole). Husk gyldig samtykke (1§ 22)
- Send bekymringsmelding til barneverntjenesten når helsepersonells opplysningsplikt inntreffer (1 § 33)
- Varsle politi, brannvesen eller kommunal helse- og omsorgstjeneste (1 § 31, § 32)

Aktuelle tiltak når barn har behov for informasjon, støtte og oppfølging:

Innhent gyldig samtykke når andre enn pasienten deltar i tiltak (1 § 22)

Samtaler om barna med pasient/foreldre

Inviter andre til å bli med i samtaler når det er hensiktsmessig

- Orienter om at samtaler tilbys pasienter med barn/søsken, vanlige temaer og at mange opplever dem nyttige
- Temaer: Sykdommen/tilstanden og foreldre/søskenrollen. Barnas situasjon og behov. Kommunikasjon med barna. Familiens fungering, ressurser og nettverk. Familiens ønsker og behov for oppfølging (3;4;5;6;7;8;9)
- Vis til aktuell pasientinformasjon og informer/veiled om aktuelle tiltak/tjenester
- Avtal hva pasient/foreldre selv ønsker å gjøre og hva de eventuelt ønsker at helsepersonell eller andre gjør
- Innhent samtykke for å gjennomføre avtalte tiltak (1 § 22)

Samtaler med familie eller barna alene

Inviter andre til å bli med i samtaler når det er hensiktsmessig

- Orienter om at samtaler tilbys familier/barn, vanlige temaer og at mange opplever dem nyttige
- Temaer: Hva barna vet om sykdommen/tilstanden; hva de har sett/hørt/blitt fortalt og hva de ønsker å vite. Informasjon om sykdommen/tilstanden, behandling og hvordan pasienten ivaretas. Vanlige reaksjoner, konsekvenser og mestringsstrategier. Barnas/familiens reaksjoner, konsekvenser og mestringsstrategier. Familiens/barnas ønsker og behov for oppfølging (10;11;12;13;14)
- Etterspør hvordan barna har forstått det dere har snakket om
- Vis til aktuell pasientinformasjon og informer/veiled om aktuelle tiltak/tjenester
- Avtal hva familien/barna selv ønsker å gjøre og hva helsepersonell eller andre eventuelt skal gjøre
- Innhent samtykke for å gjennomføre avtalte tiltak (1 § 22)

Barn på besøk (15;16;17)

- Tilrettelegg for barn i alle aldre (eks. egnet rom, bøker, leker, aktiviteter, informasjon)
- Bidra til at barna er forberedt på hva som venter dem ved besøk
- Vær imøtekommende, tilby omvisning og informasjon om behandlingsstedet

Utarbeidet av:

BarnsBeste med arbeidsgruppe

Fagansvarlig:

BarnsBeste

Godkjent av:

Per Engstrand

Dokumentnr.:

D38023

		Tiltak for barn som pårørende - delprosedyre - SSHF			Side: 2 Av: 2
Dokument-id: I.3.15-4	Utarbeidet av: BarnsBeste med arbeidsgruppe	Fagansvarlig: BarnsBeste	Godkjent dato: 27.03.2017	Godkjent av: Per Engstrand	Revisjon: 3.01

Generelle fagprosedyrer\Barn som pårørende

Lokale tiltak (lokale tilpasninger etter hvilke tiltak som er tilgjengelige internt/lokalt) (18)

Vurder om barnas behov for informasjon og oppfølging er tilstrekkelig ivaretatt

Ved behov se delprosedyre Samhandling for barn som pårørende, eventuelt prosedyre for Bekymringsmelding til barneverntjenesten

Dokumentèr i pasientens journal:

- relevante og nødvendige opplysninger fra gjennomførte tiltak (19 § 8 tredje ledd)
- helsepersonells vurdering av om mindreårige barn er godt nok ivaretatt (19 § 8 første ledd bokstav t)
- skriftlig eller muntlig samtykke (1 § 10a tredje ledd bokstav b)
- eventuelle henvisninger av mindreårige barn (inkludert helsehjelp for barnet) (1 § 4; 19 § 8 bokstav t)
- eventuell bekymringsmelding til barneverntjenesten (19 § 8 første ledd bokstav q)

Inkluder relevante og nødvendige opplysninger i epikrise og pleie- og omsorgsmelding (19 § 9 og § 8 første ledd bokstav q)

3. Referanser

1. Helsepersonelloven. 1999. Lov om helsepersonell m.v. av 02.07.1999
2. Helsedirektoratet. IS-5/2010 Rundskriv. Barn som pårørende. Oslo: Helsedirektoratet; 2010
3. Morris JN, Martini A, Preen D. The well-being of children impacted by a parent with cancer: an integrative review. Supportive Care in Cancer. 2016;24(7):3235-51
4. Velleman R, Templeton LJ. Impact of parents' substance misuse on children: An update. Advances in Psychiatric Treatment. 2016;22(2):108-17
5. Limbers CA, Skipper S. Health-related quality of life measurement in siblings of children with physical chronic illness: a systematic review. Families, systems & health : the journal of collaborative family healthcare. 2014;32(4):408-15
6. Jeppesen E, Bjelland I, Fosså SD, Loge JH, Dahl AA. Health-related quality of life in teenagers with a parent with cancer. European Journal of Oncology Nursing. 2016;22:46-53
7. Christ G. Parental cancer: Developmentally informed practice guidelines for family consultation and communication. Christ, Grace [Ed]; Messner, Carolyn [Ed]; Behar, Lynn [Ed] (2015) Handbook of oncology social work: Psychosocial care for people with cancer (pp 419-428) xxxi, 837 pp New York, NY, US: Oxford University Press; US. 2015:419-28
8. Punamaki R, Paavonen J, Tokki S, Solantaus T. Effectiveness of preventive family intervention in improving cognitive attributions among children of depressed parents: A randomized study. Journal of Family Psychology 2013,27(4): 683-690. Doi: 10.1037/a0033466
9. Park S, Schepp KG. A systematic review of research on children of alcoholics: Their inherent resilience and vulnerability. Journal of Child and Family Studies. 2015;24(5):1222-31
10. Morris JN, Martini A, Preen D. The well-being of children impacted by a parent with cancer: an integrative review. Supportive Care in Cancer. 2016;24(7):3235-51
11. Ruud T, Birkeland B, Faugli A, Hagen KA, Hellman A, Hilsen M, Kallander E K, Kufås E, Løvås M, Peck G C, Skogerbø Å, Skogøy B E, Stavnes K, Thorsen E, Weimand B M. Barn som pårørende. Resultater fra en multisenterstudie. Rapport, Aker universitetssykehus HF, Lørenskog 2015
12. Reupert A, Cuff R, Maybery D. Helping children understand their parent's mental illness. Reupert, Andrea [Ed]; Maybery, Daryl [Ed]; Nicholson, Joanne [Ed]; Gopfert, Michael [Ed]; Seeman, Mary V [Ed] (2015) Parental psychiatric disorder: Distressed parents and their families (3rd ed) (pp 201-209) xi, 379 pp New York, NY, US: Cambridge University Press; US. 2015:201-9
13. Gerhardt CA, Lehmann V, Long KA, Alderfer MA. Supporting Siblings as a Standard of Care in Pediatric Oncology. Pediatric blood & cancer. 2015;62 Suppl 5:S750-804
14. Cooklin A. Promoting children's resilience to mental illness: Engaging the child's thinking. Advances in Psychiatric Treatment. 2013,19(3), 229-240
15. Clarke C, Harrison D. The needs of children visiting on adult intensive care units: a review of the literature and recommendations for practice. J Adv Nurs. 2001, 34(1):61-8
16. O'Brien L, Anand M, Brady P, Gillies D. Children visiting parents in inpatient psychiatric facilities: perspectives of parents, carers, and children. Int J Ment Health Nurs. 2011;20(2):137-43
17. Henshaw C, Adshear G, Bende B. Parents as patients: supporting the needs of patients who are parents and their children. London, UK: Royal College of Psychiatrists. 2011
18. Regionalt kunnskapssenter for barn og unge, Nord. Ungsinn. Tidsskrift for virksomme tiltak for barn og unge. Tilgjengelig fra: <http://www.ungsinn.no/>
19. Journalforskriften. 2000. Forskrift om pasientjournal av 21.12.2000

Vedlegg

[V01 Metoderapport Felles - Barn som pårørende - Overordnet og 4 underprosedyrer - SSHF \(I.1.16-7\)](#)

[V02 PICO skjema - Barn som pårørende - Tiltak internt - SSHF \(I.1.17-3\)](#)